

sat af Husmændene, at det for dem er som et Foryngelsens Bad. De komme hjem derfra med friskt Mod og friske Kræfter til deres lille Brug og til deres Kone, der i Mellemtiden har maattet passe Sagerne alene.

Her paa Sjælland og Fyn forsløg jo de Penge ret godt, der i 1902—1903 vare de Landsdele tildelte, medens Jyderne brugte, saa vidt jeg ved, de $\frac{3}{5}$ af Beløbet. For hvem der er Jyde, vil det være retlet at forudse, at Jyderne saa ikke kunne nøjes med under Halvdelen i Aar. Jeg vil ikke rette nogen Bebrejdelse mod den ærede Minister i den Anledning, for jeg ved jo, at Fordelingen sker ifølge Loven efter Indstilling af de samvirkende Landboforeninger. Men foruden at det er kedeligt for Husmændene, er det ogsaa kedeligt for de Skoler, der have truffet Forberedelser til disse Kursus, fordi de vidste, at der forelaa Ansøgninger, og som derfor har lejet Lokaler og have antaget Lærere, og som nu maa forudse, at der kommer saa meget færre, end de havde ventet og gjort Regning paa. Vi vide jo, at der her paa Sjælland er oprettet en særlig saakaldt Husmandsskole, der har antaget Navnet Landhusholdningsskole. I Henhold til Loven om Landbrugskursus kan der jo oprettes en lignende Skole i Jylland, men det synes, som om Jyderne ikke have været saa forhippede paa at faa en saadan Skole, hvilket kan være meget fornuftigt, idet Jyderne saa kunne se, hvordan denne Skole slaar anovre paa Sjælland. Disse Skolers Særstilling bliver neppe saa stor, som man maaske en Tid havde tænkt sig. Det er jo Skoler med teoretisk Undervisning, og denne vil neppe kunne ledes anderledes paa en saadan Skole end i andre Skoler. Landbrugsteorien bliver jo den samme, enten den omhandler Fodringen af 2—4 Køer eller en Snes Køer, og enten det drejer sig om et lille eller et stort Agerbrug. Men det, der er det karakteristiske og det udmærkede ved Kærhave Skole, er, at den er indrettet paa at holde mange korte Kursus, og det er det samme, vi skulle have i Jylland, hvis vi skulle have en saadan Skole der. Det er det, der giver denne Sag Betydning. I Jylland ere vi gaaede den Vej, at flere og flere Skoler have søgt at kunne faa Anerkendelse til at kunne holde korte Kursus. De skulle da fremsende en bestemt Plan for Undervisningen og oplyse, hvilke Lærerkæfter de raade over, og det have de gjort. Husmændenes Opmærksomhed er vakt for denne Sag, og den gode Trang til

Oplysning, der findes blandt Husmændene, bør absolut inødekomes, hvilket der — saa vidt jeg har hørt — ogsaa er en hel Del Udsigt til. Det er jo nemlig saaledes, at Danmark har udviklet sig mere og mere i Retning af at blive et Husmandsland, men vi skulle sørge for, at det bliver en selvstændig, oplyst og dygtig Husmandsstand, der kan være med i Udviklingen og Fremskridtene paa de forskellige Omraader, og som paa visse Omraader endogsaa kunne opvise Foregangsmand.

Til Slutning vil jeg gerne tillade mig at gøre en lille Henstilling; jeg ved ikke, om det er rigtigt at rette den til den højtærede Landbrugsminister. Den gaar ud paa, om man ikke kunde gaa en noget anden Vej med Hensyn til Ordningen af Understøttelsen til de saakaldte Aften-skolehusholdningskursus, som Landboforeningerne adskillige Steder sætte i Gang, og som have vundet stor Tilslutning og ere blevne hilste med megen Tilfredshed fra Kvindernes Side. Det er Meningen, at der ogsaa til disse Smaakursus kan faas Understøttelse, men denne andrager kun 3—4 Kr., thi mere koster et saadant Kursus jo ikke. Det er jo nu en temmelig vidtløftig Historie at skulle gaa den sædvanlige Vej med Udfyldning af Skemaer og Attester, med hvad dertil hører, til Fællesforeningerne. Jeg vil derfor henstille, om man ikke kunde give de Landboforeninger, der foranstalte saadanne Kursus, et Beløb, som de kunde faa Lov til efter bedste Skøn at uddele af til de Kursusdeltagere, der trængte dertil. Det vilde jo gøre, at mange flere Hustruer fra smaa Hjem vilde kunne tage Del i disse Kursus, end det nu er Tilfældet.

Lohmann: Den Sag, som giver mig Anledning til at tage Ordet, er Spørgsmaalet om Oprettelsen af et Landbrugsmuseum, og Anledningen til, at denne Sag er kommen ind under Forhandlingen, er jo det Ændringsforslag, der er stillet af en Del jyske Rigsdagsmænd, og som gaar ud paa, at der skal bevilges 15,000 Kr. til Oprettelse af et Landbrugsmuseum i Aarhus. Jeg har nu ikke begæret Ordet, fordi jeg er saa særlig imod dette Ændringsforslag. Jeg har heller ikke taget Ordet, fordi jeg er for det, men jeg har taget Ordet, fordi jeg allerhelst vilde være fri for at tage Standpunkt til det allerede nu. Jeg er nemlig af den Overbevisning, at skulle vi have nogen Glæde af dette Spørgsmaals Gennemførelse, maa vi se at komme til en samlet Overvejelse og en